

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Sídelní struktura, druhy pozemků

Seznam **obcí s rozšířenou působností** (ORP) a obcí s pověřeným obecním úřadem (POU) byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí. Vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 bylo zařazení obcí do správních obvodů změněno.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru. Název obce je určen při vzniku obce, zejména sloučením nebo rozdělením obcí. Může být změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Město je obec, které byl na základě zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) udělen statut města, resp. (v Pardubickém kraji v případě Pardubic) statutárního města. **V tabulkách** jsou města a údaje za ně označeny **tučně**. Nově se objevuje i titul **městys** – jejich přehled uvádíme v samostatném odkazu (v tabulkách nejsou městyse zvýrazněny).

Data o **struktuře pozemků podle druhu** jsou přebírána od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Obyvatelstvo

Ve všech publikovaných demografických ukazatelích se jedná o údaje definitivní, týkající se obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území (bez ohledu na státní příslušnost), od roku 2001 – v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 včetně cizinců s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb.) a cizinců s azylem na území České republiky. Údaje o počtu a složení obyvatelstva navazují od roku 2011 na definitivní výsledek Sčítání lidu, domů a bytů k 26.3.2011.

Věkem obyvatele se v demografické statistice rozumí dokončený věk, jehož obyvateľ dosáhl v okamžiku zjišťování, tedy věk při posledních narozeninách.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

Za **živě narozené** dítě je v ČR považován plod, který projevil po narození alespoň jednu známku života a má porodní hmotnost 500 g a vyšší, případně nižší než 500 g, pokud přežije 24 hodin po porodu.

Přirozený přírůstek obyvatelstva je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob ve sledovaném období a v daném území.

Celkový přírůstek obyvatelstva vyjadřuje rozdíl mezi počátečním stavem obyvatelstva a koncovým stavem obyvatelstva daného území a je tvořen součtem přirozeného přírůstku a přírůstkem stěhováním.

Stěhováním se v této publikaci rozumí změna trvalého bydliště osoby přes hranice uvedeného území.

Sňatky jsou započítávány do příslušného území podle místa trvalého bydliště ženicha. V případě ženicha, který nemá trvalé bydliště v ČR, je sňatek započítán podle místa trvalého bydliště nevěsty.

Rozvody jsou sledovány na základě údajů poskytovaných statistickým orgánům příslušnými soudy.

Vybavenost obcí

Podkladem jsou údaje z **Městské a obecní statistiky (MOS)** podle stavu k 31. 12. 2012. Jde o pravidelně ročně aktualizovanou rozsáhlou databázi spravovanou ČSÚ, která využívá nejen zdroje dat statistického úřadu, ale také externí zdroje. Vybavenost obcí se zjišťuje územní metodou (včetně detašovaných pracovišť), bez ohledu na sídlo provozovatele. Obec je považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže je takto vybavena alespoň jedna její část. Vybrané údaje o **zdravotnictví** jsou převzaty z podkladů Ústavu zdravotnických informací a statistiky.

Ekonomické subjekty

Publikované počty ekonomických subjektů vycházejí z údajů statistického **Registru ekonomických subjektů** (RES), který vytváří a spravuje ČSÚ a jehož obsah je zákonem č. 89/1995 Sb., ve znění

pozdějších předpisů přesně vymezen. Do počtu ekonomických subjektů byly zařazeny subjekty, které mají na příslušném území své sídlo (nikoliv pouze provozovnu) a jsou aktivní (ČSÚ nemá zprávu o jejich neaktivitě).

Do RES se zapisují všechny **právnícké osoby** nezávisle na tom, jakou činnost vyvíjejí a **fyzické osoby**, které provozují podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, k níž podle zvláštních předpisů potřebují povolení, osvědčení, registraci nebo zápis. **Fyzické osoby** zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů, zemědělské podnikatele – fyzické osoby nezapsané nebo zapsané v obchodním rejstříku. Mezi **právnícké osoby – obchodní společnosti** se řadí veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, Evropská hospodářská zájmová sdružení a Evropské společnosti.

Počty subjektů podle odvětví převažující činnosti jsou uváděny dle nové **Klasifikace ekonomických činností CZ – NACE**, která nahradila dříve používanou klasifikaci OKEČ.

RES je průběžně **aktualizován** daty z obchodního rejstříku, živnostenských úřadů, z administrativních zdrojů a ze statistických zjišťování.

Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2011

Přípravu, organizaci, samotné provedení sčítání, zpracování a zpřístupnění jeho výsledků zajišťuje Český statistický úřad na základě zákona č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Smluvním partnerem pro provedení terénních prací při sčítání byla Česká pošta, s. p.

Údaj o **počtu obyvatel** v definitivních výsledcích SLDB 2011 zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium 12 měsíců pobytu na území ČR, příp. úmysl dlouhodobého pobytu. Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečtení.

Ekonomicky aktivní jsou všechny osoby představující pracovní sílu – zaměstnaní (pracující) a nezaměstnaní.

Mezi zaměstnané patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání byly v placeném zaměstnání jako zaměstnanci, patřily mezi sebezaměstnané (zaměstnavatelé, samostatně činní, členové produkčních družstev) nebo pomáhající členy rodiny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené (28, resp. 37 týdnů).

Pro zařazení osob byl rozhodující stav k rozhodnému okamžiku sčítání – jejich formální vazba k zaměstnání bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Nezaměstnané jsou všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce.

Ekonomicky neaktivní osoby jsou nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, nepracující žáci, studenti a učni, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

Osoby vyjíždějící do zaměstnání nebo školy jsou osoby, jejichž místo pracoviště nebo školy je na jiné adrese, než je jejich místo obvyklého pobytu.

Vyjíždějící (dojíždějící) v rámci obce jsou osoby splňující podmínku pro vyjížděku, přičemž místo pracoviště je ve stejném nebo v jiné základní sídelní jednotce (ZSJ) obce obvyklého pobytu.

Vyjíždějící mimo obec jsou osoby s různou obcí pracoviště (školy) a místa obvyklého pobytu. V celkovém počtu vyjíždějících mimo obec jsou zahrnuty i osoby s nezjištěnou obcí pracoviště (školy), pokud uvedly okres, ve kterém pracují nebo studují a tento okres je jiný než okres místa obvyklého pobytu.

Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Součástí rodinných domácností tvořených 1 rodinou mohou být i další jednotlivé osoby, pokud s rodinou společně hospodaří.

Obydlený dům je dům, ve kterém je alespoň jeden obydlý byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou obvykle bydlící osobou. V obydlém domě musí mít obvyklý pobyt alespoň jedna osoba. Rodinný dům má maximálně tři samostatné byty, nejvíce dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Bytový dům má více bytů přístupných ze společné chodby nebo schodiště a nejde o rodinný dům, počet podlaží není určující. Mezi bytové domy patří také vily, které nesplňují podmínky rodinného domu.

Obydlý byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Volby

Historicky již čtvrté **volby do zastupitelstev krajů** se konaly po čtyřech letech ve dnech 12. a 13. října 2012. Hlasování probíhalo na území třinácti krajů České republiky (v hlavním městě Praze jsou zastupitelé voleni při volbách do zastupitelstev obcí). Konaly se na základě zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb., o provedení některých ustanovení uvedeného zákona.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2012 podle správních obvodů“ a původu statistických dat v materiálu otištěných.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Pro správní obvody obcí s rozšířenou působností používáme v tabulkách zkratku ORP.